

AF STEFFEN HAGEMANN

sbh@bupl.dk

FOTO LENE ESTHAVE

Hvordan ville I have det, hvis I selv kunne bestemme, spurgte skolelederen. Helt blankt skema, lød svaret. Så nu bestemmer AKT-pædagogerne **Charlotte Agerbo Holm** og **Thomas Denker Jørgensen** selv, hvordan deres arbejdsdag skal se ud. Men arbejdet med skilsmissegrupper ligger fast.

Et lille skilt på døren afslører fortiden: 'EDB-lokale'. Her, for enden af trapperne i en fjern afkrog på Nørreskov-Skolen, en skole med omkring 350 elever i Guderup på Als, holder de to AKT-pædagoger Charlotte

Agerbo Holm og Thomas Denker Jørgensen til. Fortidens datamater er skiftet ud med to skriveborde, et stort whiteboard på hjul og en sofahyggekrog med en hængekøjestol.

Det store whiteboard bruger de to pædagoger til at holde styr på dagens program. Hver morgen står de sammen ved tavlen og noterer de ting, som de ved skal ske i løbet af dagen. I dag er Børn&Unge besøg pænt skrevet ind. Her er også små billeder af elever, som de skal

have samtaler med, og som bliver flyttet rundt, ligesom andre aftaler kommer op på tavlen, så de hver især ved, hvad den anden skal den dag.

De har nemlig ikke et fast program, men i stedet et helt blankt skema.

"Vi styrer selv vores dag," siger Thomas Denker Jørgensen.

Men der kommer altid et eller andet, der rækker ved morgenplanlægningen, fortæller Charlotte Agerbo Holm:

"Når vi går hjem, er det yderst sjældent, at dagen har været, som vi har planlagt den om morgenen. Der kommer altid noget fra side-linjen, måske et barn, der har været ked af det, og så tager vi hånd om det," siger hun.

Den udstrakte frihed har de haft siden skoleårets start. Før skemafriheden havde de et såkaldt pitstop, også i det

VI STYRER HELT SELV VORES DAGE I SKOLEN

Hvis en fra 1. klasse siger: 'Jeg har det sådan her', kan en fra 9. klasse sige: 'Det var lige sådan, jeg havde det dengang'. De store er så gode til at sætte ord på, og de små får øjenåbnere.

Thomas Denker Jørgensen

forhenværende EDB-lokale, hvor børnene kunne komme og blive 'tanket op' og få lidt ro, hvis de ikke kunne rumme at være i klassen

"Men vi kom ikke langt nok ud med vores pitstop, og vi fik ikke dækket alle klasser," siger Charlotte Agerbo Holm, der selv sad fuldtids i 'pitten'.

Som pitpædagog skulle hun også løse konflikter, men hun oplevede, at hun tog konflikterne, så læreren kunne fokusere på undervisningen. Med det resultat, at læreren ikke fik relationerne eller værktøjerne til at løse konflikterne i klassen.

Samtidig satte det også spørgsmålstegn ved inklusionen af eleverne, når de kom i pitstop i stedet for at være i klassen.

ALT I ALT var der god grund til at gentænke trivselsindsatsen, konkluderede de to AKT-pædagoger.

"Så spørger vores ledelse os: Hvis I kunne få det lige, som I gerne ville have

det, hvordan skulle det så være? Vi kom med forslaget om at have et helt blankt skema. Det sagde de okay til," fortæller Thomas Denker Jørgensen.

Før det blanke skema blev indført, havde Thomas Denker Jørgensen en del undervisning, men han havde også huller i skemaet til samtaler.

"Når jeg var godt i gang med en samtale og kom i dybden, irriterede det mig, at jeg så måtte sige: 'Jeg bliver nødt til at gå nu, for jeg skal have idræt'. Sådan er det ikke længere. Nu kan samtalen vare et kvarter eller halvanden time. Det styrer vi selv."

Dermed kan de to pædagoger møde børnene lige der, hvor de er, fastslår Charlotte Agerbo Holm.

"Vi kan have nogle unge mennesker i 9. klasse, som har rigtig ondt i livet og har brug for, at vi snakker halvanden time med dem lige den dag. Og så er det fedt, at vi ikke skal afbryde, men at de

mærker, at vi er nærværende og ikke kigger på klokken," siger hun.

Der er heller ingen en fast slutdato for, hvornår børnene skal holde op med at trække på AKT-pædagogerne. Det fortsætter, til de ikke længere har brug for det.

EN AF DE TING, der bestemt ikke har en slutdato, er arbejdet i skilsmissegrupper. Her kan børnene blive ved med at komme, så længe de har behov for det. Det er blevet en fast del af trivselsarbejdet på Nørreskov-Skolen.

Charlotte Agerbo Holm og Thomas Denker Jørgensen har hver især ansvaret for to skilsmissegrupper med syv-otte børn i hver gruppe. Grupperne er kønsopdelt, men aldersmæssigt spænder de fra indskoling til udskoling.

Det fungerer fint med det store aldersspænd, fortæller Thomas Denker Jørgensen.

De små lapper med halvfærdige sætninger kan være med til at sætte skub i snakken om skilsmissen.

”Hvis en fra 1. klasse siger: ’Jeg har det sådan her’, kan en fra 9. klasse sige: ’Det var ligesådan, jeg havde det dengang’. De store er så gode til at sætte ord på, og de små får øjenåbnere. Men det vigtigste er, at de finder ud af, at vi er i samme båd,” siger han.

Thomas Denker Jørgensen fik ideen til skilsmissegrupperne, efter at han selv havde været igennem en skilsmisse. Her fandt han ud af, at Sønderborg Kommune havde skilsmissegrupper, hvor børn kunne få tildelt et forløb på otte gange.

”Er du så bare ovre skilsmissen, når du har været der otte gange? Det er man jo ikke nødvendigvis, men kommunen har så mange på venteliste, at de er nødt til at gå videre. Her på skolen har vi ingen slutdato,” siger Thomas Denker Jørgensen, der fik lov til at starte skilsmissegrupperne for otte år siden som forsøg, og de har kørt lige siden.

Af kommunen fik Thomas Denker Jørgensen materiale med inspiration til,

hvad man kunne snakke om i en skilsmissegruppe, men det fungerede ikke for ham. I stedet trækker han på sin uddannelse som sorggruppeleder fra Kræftens Bekæmpelse.

”Jeg har lært ikke at have berøringsangst. Man skal turde snakke om alt og sætte ord på. Det må gerne gøre ondt, og det bruger vi også i skilsmissegruppen,” siger han.

”Nogle børn får en individuel samtale, hvis de har noget særligt, de har behov for at snakke om, eller hvis der er noget, som de ikke helt er klar til at drøfte i gruppen,” supplerer Charlotte Agerbo Holm.

DE ER ALDRIG gået for langt i forhold til at få børnene til at åbne sig i gruppen, mener Thomas Denker Jørgensen.

”De har behov for, at der sidder voksne, de kan snakke med om skilsmissen, og at man tør snakke om det. Det er det

samme med sorgsamtaler, hvor de også har behov for at snakke om, hvordan de har det. Skilsmisse er jo også en sorg for børnene. Man får aldrig sin mor og far igen på samme måde, hvor man bor sammen,” siger han.

Børnene har respekt for, at det, der bliver sagt i gruppen, bliver i gruppen.

”Vi har haft skilsmissegrupper i otte år og jeg har ikke oplevet én gang, at nogen har fortalt videre, hvad der bliver sagt i gruppen, for de deler alle noget, som er sårbart,” siger Thomas Denker Jørgensen.

Hvis der er behov for det, kan pædagogerne – efter aftale med børnene – også kontakte forældrene og hjælpe med at få løst situationer, der er gået i hårdknude.

”Børnene kan komme så meget i klemme i en skilsmisse. Vi er børnenes advokater her,” siger Charlotte Agerbo Holm. ●

For **Freja** og **Laura** har forældrenes skilsmisse ikke været let. Men skilsmissegrupperne har hjulpet, fortæller de to piger, der har gået i skilsmissegruppe hos Denker, som de selv kalder **Thomas Denker Jørgensen**, siden starten for otte år siden.

På en eller anden måde får han os alle til at åbne os sindssygt meget

Freja og Laura er 16 år og går begge i 9. klasse på Nørreskov-Skolen, men i hver sin klasse. De har været med i en skilsmissegruppe, siden Thomas Denker Jørgensen gik i gang med grupperne for otte år siden. I begyndelsen var det meget grænseoverskridende, fortæller Freja. "For jeg er ret genert. Jeg havde ret svært ved at åbne mig og fortælle, hvordan jeg havde det. Og jeg vidste ikke rigtig, hvordan jeg havde det, jeg var bare ked af det. Det var mærkeligt, at ens forældre ikke længere var sammen. Jeg havde troet, at alt var godt, og lige pludselig var det ikke godt," siger hun.

For Laura var det meget det samme.

"Jeg blev hurtigt sur og ked af det, og så gik det også lidt ud over mine klassekammerater. Så kom Denker og hentede os, vi snakkede om det, og så gik det ikke ud over klassen," siger Laura.

Møderne i skilsmissegruppen består altid af runder, hvor alle børn kommer til orde.

"Så spørger Denker: Hvordan har I haft det siden sidst? Og er der sket noget, åbner man sig og fortæller, hvad der har været træls, og hvad der har været godt," fortæller Laura.

Er der noget, I ikke har haft lyst til at fortælle i gruppen?

"Ikke mig," siger Laura.

"Denker spørger, og han kan godt se, når vi ikke har lyst til at snakke mere, og så stopper han. Men på en eller anden måde får han alle til at åbne sig sindssygt meget," konstaterer hun.

FREJA KAN GODT have nogle ting, som hun ikke vil have frem i gruppen.

"Hvis jeg bliver ked af det, er det ikke

fedt at sidde i skilsmissegruppen, hvor de små piger spørger: 'Hvorfor græder hun?' Så jeg har også gået ture med Denker, for han kunne godt fornemme, at noget var nemmere at snakke om alene," siger hun.

Men ellers fungerer det fint med aldersblandede grupper, understreger Freja.

"De små får meget ud af at se, hvordan man som lidt ældre tackler det. Og jeg får også selv meget ud af at se, at der er forskellige måder at være skilt på. Det lærer man også meget af," siger hun.

ALLEREDE INDEN sommerferien stoppede pigerne i skilsmissegruppen. 9. klasses afgangseksamen pressede sig på, og tiden i timerne blev mere kostbar. Til gengæld har de begge haft en aftale om, at de kan snakke med Thomas Denker Jørgensen, når de har behov for det.

Den ordning har Laura været glad for.

"Der er altid et eller andet, der trykker, som man gerne vil ud med, og her er det dejligt at have Denker at snakke med, så alle mulige andre ikke skal indblandes. Nu er der bare en, der ved meget," siger hun.

Freja bruger også tilbuddet om at kunne snakke med Denker alene.

"Nu har jeg haft en lidt dårlig weekend, så i går gik mig og Denker en tur, og man kan ligesom læse lidt af, få snakket lidt. Det er bare dejligt, at man ikke går med det alene mere, fordi man har delt det," siger Freja.

Begge piger stopper på skolen til sommer. Laura skal gå i 10. klasse på en privatskole, og Freja skal på efterskole. Thomas Denker Jørgensen har lovet at gøre pigerne klar til at komme videre og klare sig uden hans støtte.

"Men han har sagt, at hvis det sejler helt, kan jeg bare komme," siger Freja. ●

AKT-pædagogerne
Thomas Denker
Jørgensen og Charlotte
Agerbo Holm har
altid tid til en snak i
sofagruppen og et
kærligt kram.

3 GODE RÅD

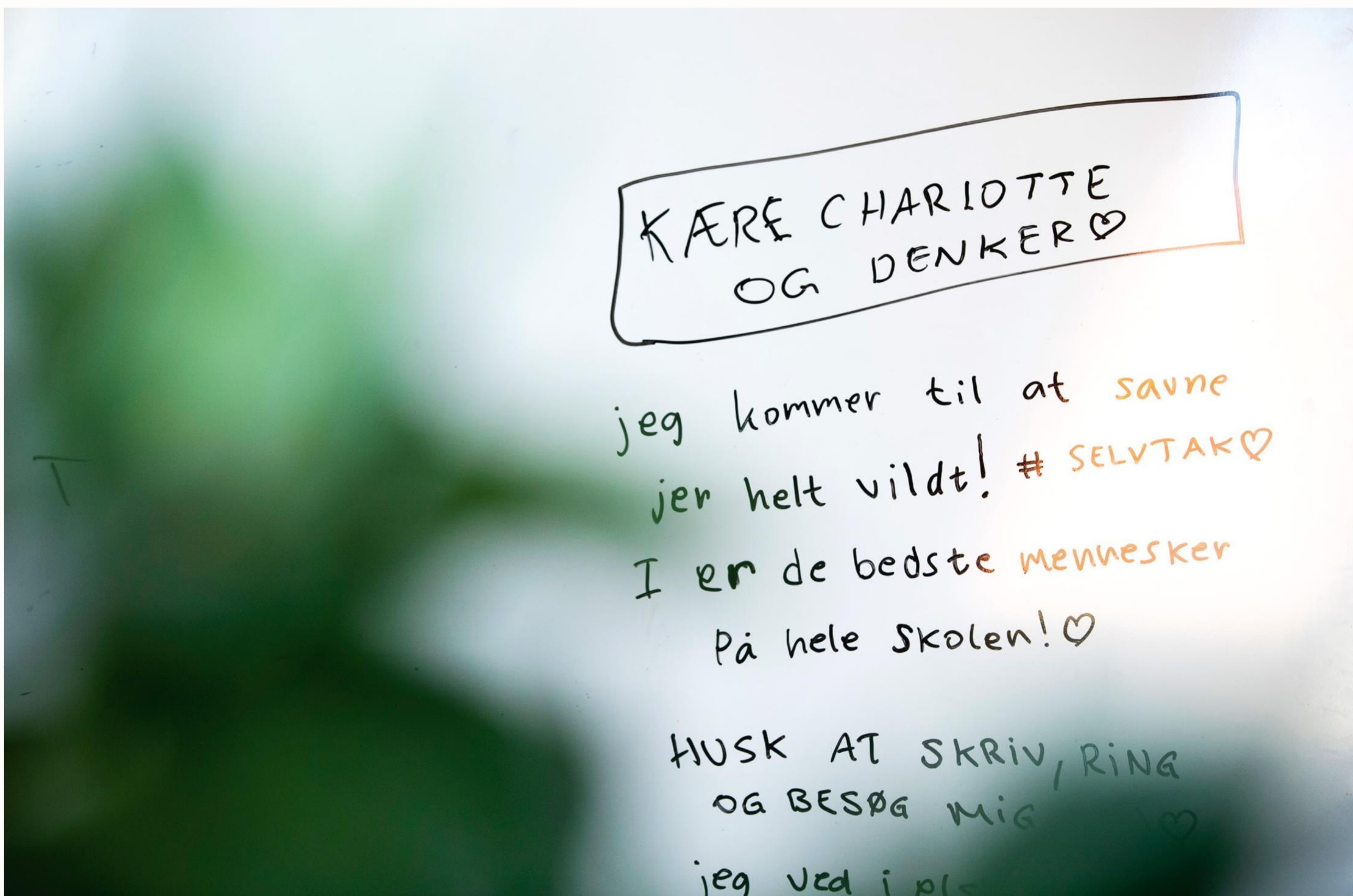
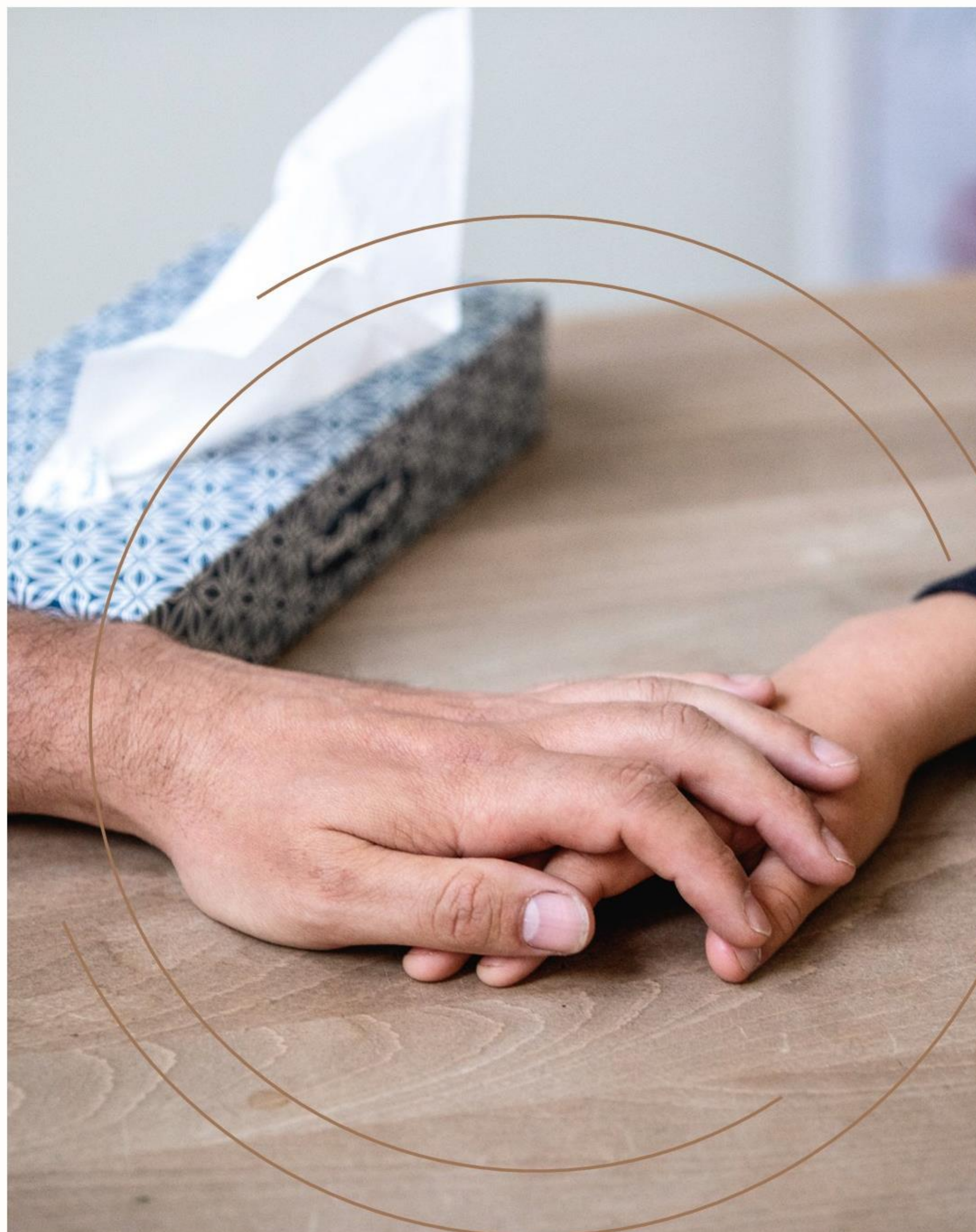
om arbejdet med
skilsmissegrupper

- Man skal ikke have berøringsangst, lige meget hvad emnet er.
- Man skal ikke være bange for forældre-samarbejdet, da vi pædagoger er elevernes advokater.
- Man skal turde være sig selv.

Kilde: Charlotte Agerbo Holm og Thomas Denker Jørgensen.

VIL DU VIDE MERE ?

Hvis du vil vide mere om arbejdet med skilsmissegrupper, er du velkommen til at skrive til Thomas Denker Jørgensen på thjr@sonderborg.dk eller til Charlotte Agerbo Holm på caho@sonderborg.dk

Her kan du læse to
pædagogers refleksioner
over et dilemma.

Panel

REGITZE SPENNER ISHØY

Leder af Børnehuset Østerbro
i Nykøbing Falster

RIKKE SMEDEGAARD

Forfatter,
inklusionspædagog

MALENE MØLLER THYGESEN

Pædagog
LykkeLy, 0-6 år
Allerød Kommune

MAJ LUFFE ANDERSEN *

Leder
Børnehuset Gnisten
Gladsaxe Kommune

METTE ESKESEN

Specialpædagog
TIP-Teamet
Hedensted Kommune

MICHAEL HALL LARSEN

Områdeleder
Viborg Kommune

ANNE GRETE BUE RYNELD

Ressourcepædagog
Hele 0-6-årsområdet
Esbjerg Kommune

ANNE METTE SKJØDT PETERSEN

Uddannet pædagog og projektleder
i BUPL Nordjylland

LISBET BRO CLAUSEN

Specialpædagog

MICHAEL MADSEN

Afdelingsleder
SFO Månehuset
Brønderslev

JAN S. NIELSEN

Leder
Herfølge SFO og Skole
Køge Kommune

CHRISTIAN MATHIESEN

Socialpædagog,
Gadeplan og SSP
Høje Taastrup Kommune

* Medlem af BUPL's etiske råd

OM REGLER

Skal børnene overholde deres busaftaler?

Ingen børn skal føle sig fravalgt

ANNE METTE SKJØDT PETERSEN

NÅR MAN VÆLGER at lave regler, skal man tænke nøje over, for hvis skyld de bliver lavet. Jeg synes, at pædagogerne skal tage en snak om værdien af at holde en aftale, for er det nu altid en værdi at holde en aftale? Hvis de vil fortsætte med at have den regel, skal de drøfte, hvordan de gør det på en måde, så alle børn kan føle sig sikre på, at de er en del af fællesskabet, når de kører i bus.

Børn kan ikke tænke ind i fremtiden. En aftale lavet om morgenen glemmer børnene i løbet af dagen. De kan ikke holde fast, det er for uoverskueligt. Man finder lige en ny legekammerat undervejs, og det skal man jo også. Som pædagoger er vi forpligtet til at styrke de fællesskaber, der er. Nogle børn befinder sig måske lidt i udkanten af fællesskabet, og så er det pædagogens forpligtelse at få dem ind i fællesskabet.

Børn skal ikke gå og tænke på: Hvad nu, hvis ingen vil sidde ved siden af mig i bussen? Det ansvar skal vi pædagoger have.

Hvis pædagogerne styrer, hvem der sidder sammen, så varetager de både den enkeltes og fællesskabets interesser, som jeg ser det. Vi skal have overblikket, så ingen børn står tilbage med følelsen af at være blevet fravalgt. Pædagogerne her mener, at man skal kunne lave en aftale og holde den, men det kan børn ikke i den alder, tænker jeg. Men hvis de vil arbejde med at vise børnene værdien af at overholde aftaler, kan de arbejde i det små. Et bud kunne være: 'Nu skubber du mig 10 gange på gyngen, og så bytter vi'. Det er en lille overskuelig aftale, som børnene faktisk kan holde.